

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Передумови

Реалізувати політику міської влади Хмельницького у сфері соціального захисту та соціальної допомоги покликані п'ять соціальних установ, які працюють в місті.

Робота всіх цих установ постійно вдосконалюється, впроваджуються програми з надання інноваційних видів послуг.

Практика та результати

Сьогодні у місті Хмельницькому проживає понад 1000 дітей-інвалідів, окрім того на обліку перебуває близько 1200 інвалідів з дитинства. Управління праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради постійно працює у напрямі підвищення якості та розширення спектру соціальних послуг для людей з особливими потребами.

Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Школа життя» працює з 2001 року. З 2010 році було розширено мережу одержувачів послуг, адже раніше реабілітацію в установі проходили лише діти з розумовою відсталістю.

Діяльність Центру спрямована на соціальну реабілітацію дітей-інвалідів, підготовку їх до само-

Досвід впровадження інноваційних послуг у міських соціальних центрах

15

стійного життя і праці, створення найсприятливіших умов для їх розвитку. Центр відвідують діти із хворобою Дауна, ДЦП, Фенілкетонурія, ранній дитячий аутизм, з генетично зумовленою розумовою відсталістю та іншими захворюваннями. Їм забезпечується денний догляд та соціально-побутова реабілітація. Також надаються консультації та психологічна підтримка родинам. П'ять днів на тиждень з 8-30 до 17-00 діти перебувають у групах денного перебування, отримують харчування (сніданок, обід).

Фахівці Центру надають соціальні та психо-

лого-педагогічні послуги, кваліфіковану допомогу щодо корекції проблем розвитку, консультації психолога, медичний супровід, проводять заняття з корекції мовлення та зору, розвиваючі заняття на комп'ютері за допомогою адаптованих комп'ютерних програм. Діти-інваліди отримують можливість для розвитку творчих здібностей за інтересами та задоволення потреби у спілкуванні. Протягом року реабілітацію проходять 115 дітей-інвалідів. Спеціалісти Центру також здійснюють соціально-педагогічний патронат сімей, в яких виховуються такі діти.

У роботі з розумово відсталими дітьми фахівці використовують елементи різноманітних навчачих та розвиваючих методик: казкотерапія, аромо-терапія, Рет-терапія, елементарні математичні уявлення, грамота, рідна мова, письмо, корекція дрібної моторики, ознайомлення з навколишнім середовищем тощо.

Приміщення Центру облаштовано сучасним лікувально-оздоровчим та ігровим устаткуванням, засобами реабілітації, також тут обладнано сенсорну кімнату.

Працівники Центру постійно підвищують свій фаховий рівень, відвідують навчальні заходи та впроваджують в роботу нові форми і методи реабілітації. На базі Центру неодноразово проводились семінари та наради з обміну досвідом. Установу відвідували іноземні делегації зі Швеції, Бельгії, Канади, представники Світового Банку,

члени команди проекту DFID та незалежні консультанти УФСІ.

Центр реабілітації та тимчасового перебування інвалідів з розумовою відсталістю «Родинний затишок», відкритий у 2007 році, є одним з перших в Україні реабілітаційних закладів для молодих людей із розумовою відсталістю після 18 років.

Клієнти Центру, перебуваючи тут щоденно з 8-30 до 17-00, проходять курс реабілітації та соціальної адаптації, отримують одноразове гаряче харчування. Приміщення розраховане на 25 осіб. Протягом року в Центрі проходять реабілітацію близько 80 осіб. Для кожного складаються індивідуальні програми та реабілітаційні плани.

Приміщення Центру облаштовано сучасним лікувально-оздоровчим та ігровим обладнанням, засобами реабілітації.

Для розширення та підвищення ефективності організації реабілітаційного процесу для осіб з об-

меженими можливостями Центр «Родинний затишок» постійно працює над втіленням різноманітних проектів, грантових та міжнародних програм.

Так у 2008 році було реалізовано проект «Крок назустріч» за фінансової підтримки Посольства Німеччини. Результатом стало створення трудової майстерні і придбання обладнання з свічковиливання та гончарної справи. Тепер молоді інваліди можуть проходити курс повноцінної професійної та соціальної реабілітації.

Значна частина інвалідів користується послугами цих соціально-реабілітаційних установ, але організація відпочинку для них є проблематичною. Керівництво міста вважає, що вкрай важливо, щоб люди з особливими потребами могли жити, працювати, і відпочивати серед здорових людей, користуватись нарівні з ними усіма благами.

Саме для цього у мальовничому куточку Поділья у лісовому масиві Летичівського району на березі річки Південий Буг у вересні 2008 року був створений **Рекреаційний центр сімейного типу по відновленню здоров'я дітей-інвалідів та інших груп населення з обмеженими можливостями «Берег надії»**.

Рекреаційний центр є закладом сімейного типу для відновлення здоров'я, реабілітації дітей-інвалідів, дорослих осіб з обмеженими можливостями та їх сімей. Діяльність установи спрямована на поступове повернення особи до самостійного

повноцінного життя, шляхом надання комплексу послуг (соціальних, психологічних, юридичних, медичних тощо) з урахуванням індивідуальних потреб та створення умов для оздоровлення і змістовного відпочинку.

Головний метод роботи – відновлення здоров'я і працездатності шляхом відпочинку на лоні природи з використанням рухових вправ, спортивних забав, ігор, творчих занять. Важливий чинник - позитивний вплив на організм людини сонця, свіжого повітря, води, рослинності.

У Центрі обладнано двомісні кімнати (всього 24 місця), працює їдальня, де організоване чотириразове харчування, обладнано кімнати для ігор, трудотерапії, тренінгів, реабілітації. Варто відмітити, що діти та дорослі оздоровлюються у закладі не тільки літом, а протягом цілого року. За-

їзди проводяться щомісяця. Центр забезпечений автомобілем для перевезення осіб, що пересуваються на інвалідних візках.

Діти та молодь з обмеженими можливостями разом із супроводжувачами, які проживають в Хмельницькому, забезпечуються путівками за рахунок міського бюджету. Протягом року місто забезпечує близько 260 осіб оздоровленням у «Березі надії».

Важливою складовою соціального захисту у Хмельницькому є **Міський центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)**. Нині – це соціальна установа сучасного типу, структурні підрозділи якого надають понад 100 видів соціальних послуг інвалідам, громадянам похилого віку, самотнім та малозабезпеченим громадянам, яких на обліку в центрі перебуває більше 7,5 тисяч.

З вересня 2007 року завдяки впровадженню

інноваційного мікропроєкту в територіальному центрі проводиться соціально-побутова адаптація людей, що перенесли інсульт та мають функціональні розлади, незалежно від віку, наявності групи інвалідності, соціального статусу клієнта. Послуги таким клієнтам надаються на підставі рекомендацій та за направленням лікувальної установи.

Заняття з клієнтами проходять у групі з 5-7 осіб протягом трьох місяців. Клієнти прибувають до Центру двічі на тиждень на автомобілі, який обладнано електропідйомником для перевезення клієнтів, що пересуваються на візках. Для лежачих хворих заняття проводяться вдома один раз на тиждень з наданням в тимчасове користування необхідного обладнання. Протягом року такі послуги отримують понад 220 осіб.

Будинок тимчасового перебування громадян, які втратили зв'язок з сім'ями «Центр реабілітації бездомних (безпритульних) «Промінь надії» було відкрито у 2008 році.

Цей спеціалізований заклад створено для допомоги громадянам, які не мають постійного місця проживання. Їх чисельність поповнюють особи, які звільнились з місць позбавлення волі, втратили суспільно-корисні зв'язки і не можуть самостійно пристосуватися до життя.

В установі функціонує два відділення – обліку та нічного перебування.

У першому ведеться облік та видається по-

свідчення встановленого зразка, також забезпечується оформлення реєстрації переважного місцезнаходження бездомних громадян відповідно до законодавства, надається допомога у відновленні документів та працевлаштуванні.

У відділенні нічного перебування створені належні умови для розміщення у нічний час близько 50 чоловіків та жінок.

Для безхатченків, які перебувають на обліку у Центрі, щоденно, окрім вихідних та святкових днів, на території закладу видаються гарячі обіди. У зимовий період соціальні працівники виїжджають в район залізничного вокзалу, адже саме у цьому місці перебуває найбільше безпритульних громадян, та організовують роздачу гарячого харчування та гуманітарного одягу.

Одним із напрямків діяльності Центру є соціальне патрулювання. Працівники установи

постійно відвідують місця зосередження бездомних, надають їм безкоштовно одяг та їжу, розповідають про можливість отримати у Центрі «Промінь надії» місце для ночівлі, скористатись душем, пральною, тощо.

В подальшому у Центрі планується відкрити відділення реінтеграції та соціального готелю, система заходів яких сприятиме поверненню бездомних громадян у суспільство, до самостійного повноцінного життя.

Всі названі Центри проводять активну роботу щодо залучення до співпраці волонтерів із числа студентів навчальних закладів міста, пенсіонерів, представників громадських організацій, благодійних фондів. Волонтери проводять різноманітні заходи та надають послуги для інвалідів, ветеранів та інших мало захищених категорій громадян.

Інформація для контактів
Воронецький Слов'ян Ількович,
Начальник управління праці
та соціального захисту населення
Хмельницької міської ради
вул. Проскурівського підпілля, 32
м. Хмельницький, 29013
тел. 382-79 59 59, факс 65 41 70
сайт: www.upszn.km.ua
ел.пошта: soczah_km@ukr.net